

Neničme trh dluhopisů, naopak kultivujme ho. Ekonomika dluhopisy potřebuje

1.3.2024 - Vladimír Pikora | PROTEXT

Z dat společnosti např. vyplývá, že v roce 2023 společnosti emitovaly dluhopisy v celkové hodnotě 96,2 mld. Kč. Zároveň čísla říkají, že v daném období vydaly společnosti 1019 emisí dluhopisů. Data také říkají, že od roku 2013 do roku 2023 skončil v insolenci každý třináctý dluhopis.

To vypadá na první pohled pro dluhopisy děsivě. Mluví se o tom, že některé dluhopisy byly už od začátku plánované jako podvod někdy s prvky, které by šlo nazvat investičním letadlem. To je možné a nelze to vyloučit. Nicméně čistě intuitivně si myslím, že dluhopisů, které byly předem zamýšlené jako podvod, byl jen zlomek. Mnoho firem skončilo špatně čistě proto, že měly špatný byznys plán.

Myslím, že kdybychom podobně sledovali všechny akciové společnosti v zemi, jistě bychom našli mnoho podobných případů. Jen se o nich nepíše. Rozhodně tak nelze říct, že dluhopisy jsou špatné a akcie dobré. I akcie přinášejí svá specifická rizika.

Některá jsou až kuriozní. Můžeme mluvit třeba o státem podporovaných neférovostech. Tím myslím to, že byla na banky a energetické společnosti uvalena speciální daň, aby snížila firmám zisky, což poškodilo investory. Akcionáři společnosti ČEZ by mohli vyprávět.

Bohužel výsledkem podobných kritických studií o dluhopisech je, že společnost vnímá dluhopis jako špatné aktivum. Podnikový dluhopis je přitom normálním cenným papírem, na kterém vyrostl americký ekonomický zázrak. Každá banka vydávala své akcie a dluhopisy, se kterými se následně obchodovalo. Akcie a dluhopisy jsou základem kapitalismu.

My v ČR však intenzivně bojujeme za to, abychom se kapitalismu vzdálili. Naše burza cenných papírů přestává hrát makroekonomickou roli, když řada společností stáhla své akcie z parketu a zdá se, že pokud proběhne avizované zestátnění ČEZu, bude hrát burza v ekonomice ještě menší roli. Časem vznikne otázka, zda by nebylo lepší burzu zavřít.

To samé se mnozí snaží udělat s trhem dluhopisů, když lepí každému dluhopisu nálepku podvod. Vlastně tu urputnou snahu o zničení trhu nechápu a mám pocit, že to někdo dělá záměrně. Jako první mě napadá, zda to není tím, že pro investiční poradce jsou dluhopisy trnem v oku, protože přinášejí malou provizi a odvádějí peníze lidí z fondů, kde strádatele platí prodejci vyšší marže. Jinými slovy, když se podaří zničit trh dluhopisů, budou všichni investovat v produktech, které přinášejí poradcům více peněz.

Myslím, že co ČR potřebuje, není zničení trhu s dluhopisy a zničení akciové burzy, ale právě naopak. Bavme se o tom, co můžeme udělat pro to, aby u nás fungoval kapitalismus s akciemi a dluhopisy.

Máme tu novelu zákona o dluhopisech, která pravidla na trhu zpřísnila tím, že emitentům tzv. podlimitních dluhopisů do celkového objemu 1 mil. EUR ukládá povinnost zveřejnit širší okruh informací v rámci emisních podmínek, které musí zveřejnit na svých stránkách, což je dobře. Trh potřebuje nastavit jasná pravidla. Je potřeba zasáhnout proti emitentům, kteří neinformují investory o svém hospodaření apod.

Trh je potřeba kultivovat. Mnohé portály dluhopisů se snaží trh např. zlepšovat tím, že upřednostňují dluhopisy se zajištěním. To je něco, co by mělo investory zajímat prvořadě. Já ovšem ve zprávách o

trhu dluhopisů nic o zajištění nečtu. To přitom rizika zásadně omezuje.

Bohužel tuším, za jaký konec nakonec věc uchopíme. Nyní je oblíbené vše zakazovat. Pokud by ekonomika přišla o možnost vydávat korporátní dluhopisy, dostali bychom se do situace, kdy by mohly podniky financovat jen banky. Posílili bychom oligopol bank, který by bankám sice vyhovoval, ale ekonomiku by to brzdilo. V zemi by se zase o něco hůř podnikalo.

Kromě jasné a logické regulace bychom se měli zaměřit i na edukaci. Tady je ohromný prostor pro finanční instituce, školy, emitenty, ale i média – zvláště ta veřejnoprávní. K lidem je potřeba dostat klíčové informace o tom, jak trh dluhopisů funguje a že se nemohou dívat jen na výnos, ale také na zajištění apod. Jen toto samo o sobě by ohromně pomohlo. Lidé by viděli, že některé dluhopisy vypadají od začátku divně a rovnou by se jim vyhnuli. Myslím, že dluhopisové portály na edukaci už usilovně pracují.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/nenicme-trh-dluhopisu-naopak-kultivujme-ho-ekonomika-dluhopisy-potrebuje/2486804>